

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination June – 2017

Course	: B.A. / B.Com. (B.D.P.)	Date	: 24-Jun-17
Subject Code	: ESO-01	Time	: 03:00 to 06:00
Subject Name	: સમાજનો અભ્યાસ	Duration	: 03 Hours
		Max. Marks	: 70

પ્રશ્ન-૧ સામાજિક સમૂહનો અર્થ સમજાવી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

અથવા

(૧૨)

લગ્નના સ્વરૂપમાં આવેલ પરિવર્તનોની વિગતવાર સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-૨ ‘દૂર સંચાર માધ્યમો અને સામાજીકરણ’ – વિશે સવિસ્તાર સમજાવો.

અથવા

(૧૨)

ઉત્પાદન અને સામાજિક ઘટકોના પાસાંઓ વિસ્તૃત રીતે ચર્ચો.

પ્રશ્ન-૩ રાજકીય સત્તાનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો.

અથવા

(૧૨)

‘સંસ્કૃતિ’નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણો સમજાવો.

પ્રશ્ન-૪ ‘સામાજિક સ્તરીકરણ’ એટલે શું ? તેના પ્રકારોની માહિતી આપો.

અથવા

(૧૨)

સામાજિક પરિવર્તનના સિધ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(૧૨)

(૧) કુટુંબના સમાજશાસ્ત્રીય કાર્યો

(૨) ઔપચારિક અને અનૌપચારિક શિક્ષણ

(૩) માર્ક્સવાદી દૃષ્ટિકોણ

(૪) સંસ્થાનવાદની સમસ્યાઓ

(૫) સામાજિક વિકાસના અભિગમો

- (૧) ..... એ સમાજમાં વર્તનને નિયંત્રિત કરવાવાળી પ્રક્રિયા છે. (સામાજિક કાર્ય, સામાજિક નિયંત્રણ, સામાજિક ક્રિયા)
- (૨) 1895 માં 'સમાજશાસ્ત્રીય પદ્ધતિના નિયમો' નામનું પુસ્તક ..... લખેલું. (ઈમાઈલ દુખાઈમ, મેક્સવેબર, ઓગસ્ટ કોમ્ટ)
- (૩) ઉચ્ચ વર્ગની સ્ત્રીના નિમ્ન વર્ગના પુરુષ સાથેના લગ્નને ..... કહેવાય. (અનુલોમ, સમલોમ, પ્રતિલોમ)
- (૪) બાળપણના શરૂઆતના તબક્કામાં ..... ને સામાજીકરણ કરનાર સૌથી મહત્વપૂર્ણ શક્તિ ગણી શકાય. (માતા-પિતા, મિત્રો, પડોશી)
- (૫) પુરવઠા અને માંગના નિયમ પ્રમાણે ચીજવસ્તુઓ અને સેવાઓનો વિનિયમ એટલે ..... (સામાજિક વિનિમય, બજાર વિનિમય, રાજકીય વિનિમય)
- (૬) 'રાષ્ટ્ર' શબ્દ ..... ભાષા પરથી આવ્યો છે. (મરાઠી, ઉર્દૂ, લેટિન)
- (૭) મનુષ્યોની પાયાની ..... વિવિધ રીતે સંતોષાય છે. (જરૂરિયાતો, ઊણપો, મુશ્કેલીઓ)
- (૮) ..... વ્યક્તિના વ્યક્તિત્વ અને સામાજિક નૈતિકતા ઘડે છે. (કાર્યો, મૂલ્યો, ભૂમિકા)
- (૯) એક કરતાં વધુ ભૂમિકાઓના સમૂહને ..... કહે છે. (ભૂમિકા સંઘર્ષ, ભૂમિકા વિવિધતા, ભૂમિકા સંકુલ)
- (૧૦) વર્ગ સંઘર્ષ ..... હિતો પર આધારિત છે. (આર્થિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક)